

Motion till riksdagen 2020/21:4034

av **Oscar Sjöstedt m.fl. (SD)**

med anledning av prop. 2020/21:99 Vårändringsbudget för 2021

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen godkänner ändrade ramar för utgiftsområden och anvisar ändrade anslag enligt regeringens förslag med de ändringar som framgår i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utvärdera storleken på biståndsramen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utvärdera anslaget för rättsväsendet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen avslår regeringens föreslagna användning av anslaget 1:7 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik.

Motivering

I normalläget hanterar riksdagen två ändringsbudgetar per år, vårändringsbudgeten och höständringsbudgeten. Det gångna året, och början på detta år, har dock varit allt annat än normalt. Hittills i år har finansutskottet hanterat sex extra ändringsbudgetar från regeringen och på egen hand tagit initiativ till en extra ändringsbudget med förstärkningar för att bl.a. möjliggöra ökad medicinsk kompetens, färre timanställningar och ökad personalkontinuitet. De föreslagna anslagsförändringarna i årets vårändringsbudget är mindre än föregående års vårändringsbudget, men alltfjämt omfattande, och en stor del utgörs av stödåtgärder med anledning av pandemin, vilket är positivt.

Givet den osäkerhet som råder gällande vaccinationstakt, risker för ytterligare smittvågor, långsiktiga effekter för ekonomin osv. bör det redan nu ske en översyn av utgifter-
na med utgångspunkt i vilka besparingar som kan ske på kort, medellång eller lång sikt som minskar den offentliga skuldsättningen utan att påverka den ekonomiska återhämtningen.

1 Trygghet

Rättsväsendet får ett marginellt tillskott; det är behövligt för Åklagarmyndigheten som redan i samband med budgetpropositionen för 2021 tilldelades 50 miljoner kronor mindre än vad de begärt. Det bör i sammanhanget noteras att syftet med vårändringsbudgeten är att förslagen ska gälla ändringar på grund av händelser som inte var kända vid arbetet med budgetpropositionen. Underskottet till Åklagarmyndigheten och möjliga konsekvenser av detta var väl kända, vilket inte minst framkom i flertalet av oppositionspartiernas egna budgetförslag. Tillskottet är dock välbehövligt och det är viktigt att säkerställa att Åklagarmyndigheten får långsiktiga och stabila planeringsförutsättningar. Polismyndighetens tillskott i regeringens förslag till ändringsbudget är dock obefintligt, vilket är bekymmersamt.

Under 2020 har polisen gripit flera ledande nätverkspersoner misstänkta för grov brottslighet och i samband med att den franska polisen har fått åtkomst till krypteringstjänsten Encrochat har detta resulterat i att 125 fängelseår har utdömts i utredningar med bevisning från det verktyget. Under det kommande halvåret beräknas även ett sjuttiootal personer ha åtalats för grova brott kopplade till skjutvapenvåldet och gängkriminaliteten i Stockholm.

Sammantaget innebär detta att det kan förväntas bli en högre belastning för polis, åklagare, domstolar och kriminalvård, vilket i sin tur kan öka behovet av resurstillskott på kort sikt. Därför är det Sverigedemokraternas mening att regeringen bör utvärdera om tillskottet till rättsväsendet är tillräckligt.

2 Tillämpningen av ramverket för finanspolitiken

Riksrevisionen har tidigare granskat tillämpningen av ramverket för finanspolitiken där kritik riktas mot att regeringen inte anger en plan för återgång till överskottsmålet. Enligt regeringen är det inte lämpligt att i det här läget ange annat än en övergripande plan med anledning av den pågående pandemin. Regeringen avser i stället att återkomma med en mer detaljerad plan när utvecklingen är mer förutsebar.

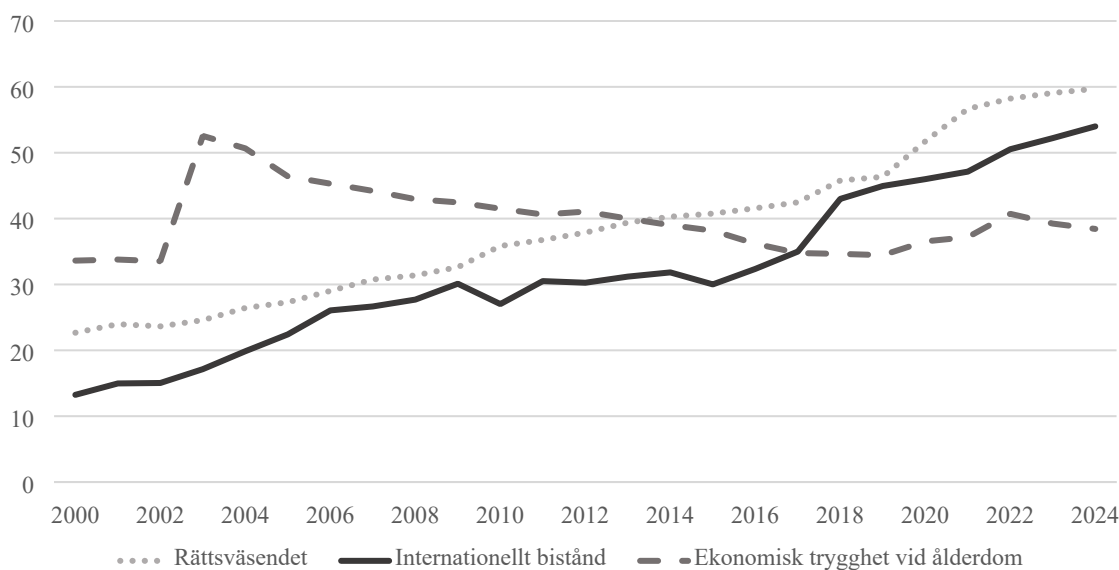
Regeringens ställningstagande är inte oproblemiskt. Budgetlagens bestämmelser om att regeringen vid en bedömd avvikelse från överskottsmålet även ska redogöra för hur en återgång till målet ska ske är särskilt viktiga vid plötsliga konjunkturedgångar; det är just då en plan för återgång behövs.

Även på ett övergripande plan bör det finnas en tydlig uppsättning åtgärder som vidtas, eller kan vidtas, för att förhindra att det strukturella sparandet försvagas mer än nödvändigt. Flera av dessa åtgärder bör genomföras redan under innevarande år.

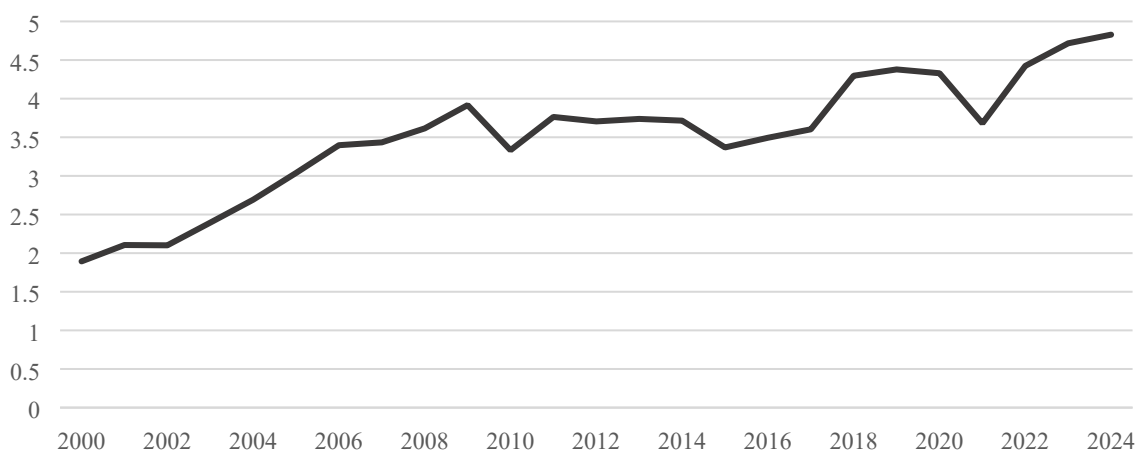
3 Revidering av det internationella biståndet

Sveriges kostnad för internationellt bistånd har ökat i enorm utsträckning jämfört med myndigheternas eller de övriga utgiftsområdenas kostnadsutveckling. Volymen innebär att det är svårare att säkerställa att medlen nyttjas på ett så effektivt sätt som möjligt. Riksdagen beslutar om en summa som sedan ska fördelas i stället för att börja i andra änden med att det finns ett behov.

Figur 1 Biståndets utveckling i förhållande till andra utgiftsområden 2000–2024, miljarder kronor

Figur 2 Internationellt bistånd som andel av summan av samtliga utgiftsområden, andel i procent

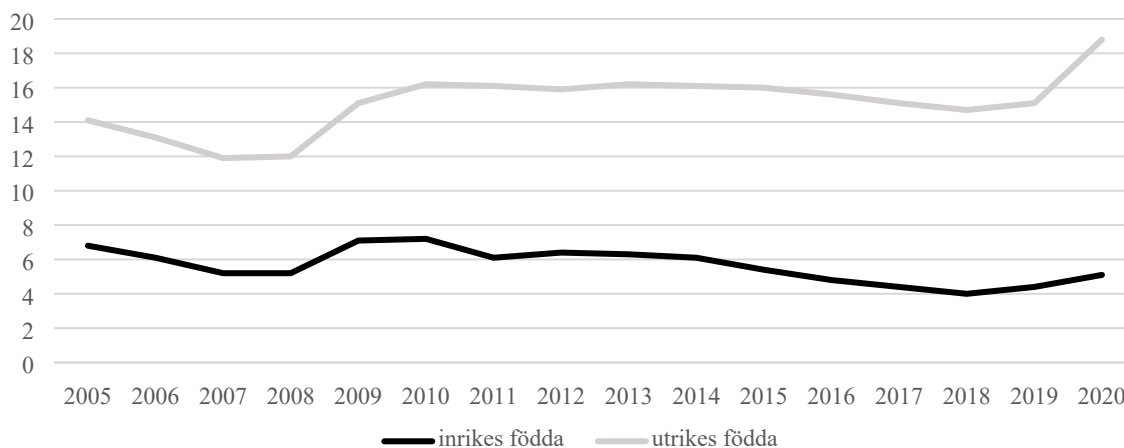

Med den överhängande risken att pandemin blir mer långvarig eller får större ekonomiska konsekvenser än planerat bör regeringen redan nu utvärdera om biståndsramen är för omfattande. Biståndsprojekten är ofta fleråriga varpå det kan finnas begränsningar för hur stor en besparing kan vara. En utgångspunkt bör vara att regeringen kraftigt begränsar nya åtaganden under den återstående delen av året till dess att utvecklingen är mer förutsebar.

4 Arbetsmarknadspolitiska program och insatser

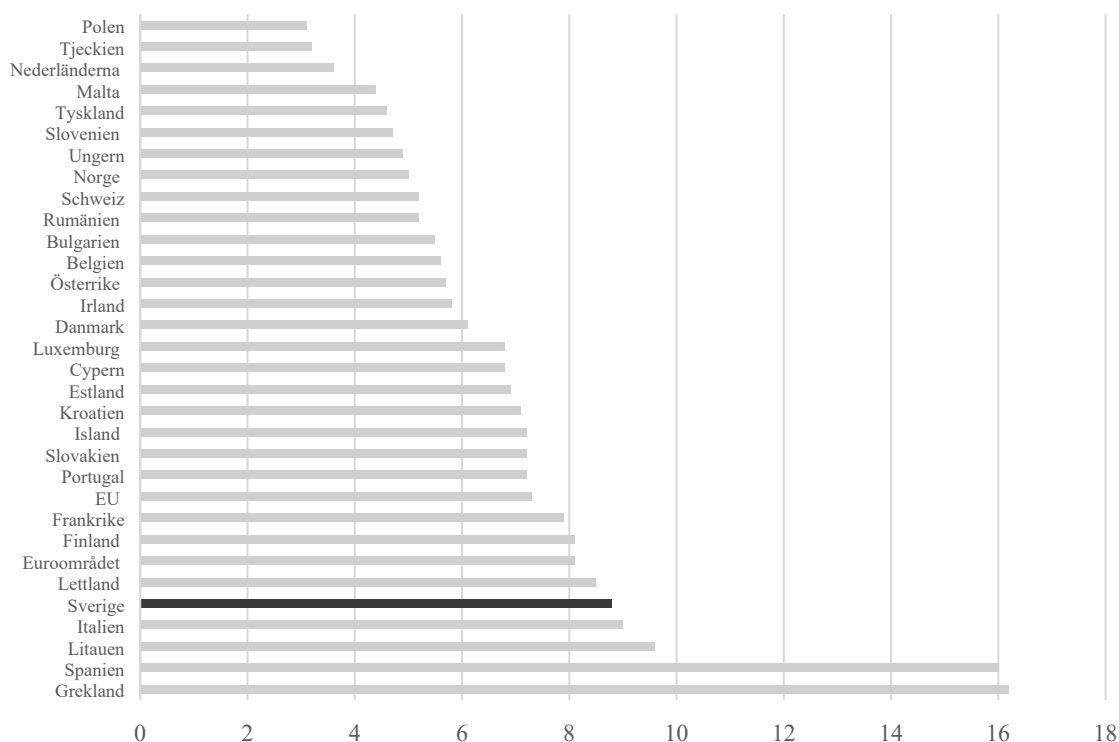
Arbetslösheten i Sverige har ökat betydligt under pandemin, och ökningen har varit större bland utrikes födda än bland inrikes födda. För utrikes födda uppgick arbetslösheten till 18,8 procent 2020, en ökning på 3,7 procentenheter jämfört med föregående år. För inrikes födda uppgick arbetslösheten till 5,1 procent 2020, en ökning på 0,7 procentenheter jämfört med föregående år.

Figur 3 Arbetslöshet för inrikes och utrikes födda 2005–2021

Sverige hade den fjärde högsta arbetslöshet i hela EU under hösten och har nu den femte högsta arbetslösheten, vilket fortfarande är att betrakta som höga nivåer. Arbetslösheten överstiger vida genomsnittet för EU-länderna. Det kvarstår endast att konstatera att Sverige nu är längre ifrån regeringens mål om EU:s lägsta arbetslöshet 2020 än när målet introducerades.

Figur 4 Internationell arbetslöshet, februari 2021

Regeringens tidigare riktade åtgärder i form av bl.a. subventionerade jobb har varit ineffektiva. Trots detta är den fortsatta inriktningen statligt finansierad sysselsättning i form av extratjänster och introduktionsjobb som medför kraftiga undanträngningseffekter i stället för lärlingsanställningar och ett större fokus på yrkesutbildningsplatser – åtgärder som har en högre grad av effektivitet för att skapa sysselsättning som inte är beroende av kontinuerlig statlig finansiering. Det blir allt tydligare att regeringens försök att anpassa arbetsmarknaden efter nyanlända i stället för att anpassa nyanlända till arbetsmarknaden har varit en misslyckad strategi.

5 Mediestöd

För att möjliggöra en fortsatt spridning av tryckta nyhetstidningar i områden där tidningsdistributionen påverkats av varannandagsutdelning, och hantera de ökade utgifterna för det rättighetsbaserade driftsstödet, behöver anslaget tillföras ytterligare medel, anser regeringen, som föreslår att anslaget 8:1 Mediestöd ökas med 100 000 000 kronor. Sverigedemokraterna är visserligen inte emot samdistribution och vill stödja den lokala journalistiken men menar att de redan aviserade höjningarna av anslaget som avser andra stödformer i stället torde kunna riktas över till distribution. Vi avvisar därför höjningen.

6 Energieffektivisering

Sverigedemokraterna är positiva till energieffektivisering men negativa till den statliga satsningen i denna form då energieffektivisering av bostadshus är en mycket kostsam åtgärd i förhållande till klimatnytta. Vi avslår därför den föreslagna användningen av anslaget 1:7 Energieffektivisering och reovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik.

7 Energiteknik

Dagens investeringsstöd för installation av solceller kan på goda grunder ifrågasättas då solceller nästan uteslutande producerar elenergi vid tidpunkter då Sverige redan har ett stort produktionsöverskott. Då anslaget uteslutande under budgetperioden avser investeringsstöd till solceller samt stöd till energilagring har Sverigedemokraterna tidigare föreslagit att anslaget 1:7 inom utgiftsområde 21 ska tas bort i sin helhet för att minska snedvridningen på energimarknaden. Vi avvisar därför höjningen.

8 Förslag till ändrade ramar för utgiftsområden och anslag

Tabell 1 Sverigedemokraternas förslag till anslag för 2021, avvikelse mot regeringen, tusental kronor

Anslag	Beslutad ram/anvisat anslag	Förändring av ram/anslag	Ny ram/Ny anslagsnivå	Avvikelse mot regeringen (SD)
1 Rikets styrelse	16 354 164	149 000	16 503 164	-100 000
8:1 Mediestöd	932 119	100 000	1 032 119	-100 000
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	105 770 319	528 300	106 298 619	-350 000
Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	11 731 323	634 800	12 366 123	-350 000
21 Energi	4 514 129	180 000	4 694 129	-260 000
1:7 Energiteknik	1 462 400	260 000	1 722 400	-260 000
Summa anslagsförändring på ändringsbudget		19 523 700		-710 000

Oscar Sjöstedt (SD)

Dennis Dioukarev (SD)

Charlotte Quensel (SD)

Alexander Christiansson (SD)